

UCHWAŁA NR LXIII/340/23
RADY MIEJSKIEJ W BOGUSZOWIE-GORCACH

z dnia 28 marca 2023 r.

w sprawie ustanowienia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), Rada Miejska w Boguszowie-Gorcach uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się gminny program wspierania rodziny pod nazwą „Program Wspierania Rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce na lata 2023-2025” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Boguszowa-Gorc.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Boguszowie-
Gorcach

Stanisław Urbaniak

Załącznik do uchwały Nr LXIII/340/23
Rady Miejskiej w Bogusławie-Gorcach
z dnia 28 marca 2023 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY BOGUSZÓW-GORCE NA LATA 2023-2025

Bogusław-Gorce, marzec 2023 r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
I Diagnoza środowiska	5
II Cel i zadania Programu	10
III Adresaci Programu	12
IV Realizatorzy Programu	13
V Monitoring Programu	13
VI Źródła finansowania	14
Zakończenie	14

Wprowadzenie

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami¹ uchwalona została ustawa z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Brzmienie preambuły do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje wprost, że u podstaw regulacji ustawy leży dobro dziecka oraz dobro rodziny jako podstawowej komórki społecznej, przy czym dobro dziecka powinno być stawiane zawsze na pierwszym miejscu.

Rodzina to integralna część społeczeństwa stanowiąca jego podstawową komórkę. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem dziecka. To tutaj dziecko uczy się wyrażać swoje uczucia, nabywa wiedzę o otaczającym je świecie i panujących między ludźmi stosunkach. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia oraz postawy społeczne. Tylko „zdrowe” rodziny są gwarantem kreowania pokoleń, które będą miały poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również stanowić będą bazę do budowania kolejnych, prawidłowo funkcjonujących najmniejszych komórek społecznych. Pozostawienie potrzebujących rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej powodować może ich degradację i skutkować może konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie odpowiednich wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina wzorowa stwarza swoim dzieciom jak najlepsze warunki wychowawcze, dąży do stałego podnoszenia poziomu wychowawczego, poprzez polepszenie metod, środków wychowawczych. Rodzice sami powinni podejmować inicjatywy wychowawcze w środowisku², aby ich funkcjonowanie było prawidłowe.

¹ Preambuła do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.).

² I. Krasiejko, *Metodyka działania asystenta rodziny*, Katowice 2010 r., s. 13.

Program wspierania rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce na lata 2023-2025 opracowano w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.), w myśl którego gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny program wspierania rodziny określa cele i zadania, które mają wspomóc rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, przy wykorzystaniu sieci społecznych i zasobów instytucjonalnych.

Podstawa prawna Programu

Realizacja polityki wspierania rodziny opiera się w szczególności na aktach prawnych:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku w wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
5. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina, w ramach zadań własnych, realizuje następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;

5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Założeniem programu jest wsparcie funkcjonowania rodziny jako całości, wyprowadzenie rodziny z dysfunkcyjności, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dzieci od rodziny poprzez objęcie opieką w pieczy zastępczej. W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej - doprowadzenie do sytuacji, w której możliwy stanie się powrót do rodziny biologicznej. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

I Diagnoza środowiska

Diagnoza środowiska lokalnego, które ma być objęte Programem, przedstawia sytuację rodzin z punktu widzenia możliwości udzielenia wsparcia przez system organizowany przez Gminę Boguszów-Gorce.

Podstawę do określenia zadań Programu, poza ustawą, stanowiła Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boguszów-Gorce na lata 2021-2030 oraz analiza danych rodzin i osób objętych wsparciem finansowym i niefinansowym udzielanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach.

Na terenie Gminy Boguszów-Gorce na koniec roku 2022 zamieszkiwało 13.493 osób. W 2022 roku pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach objęto 625 rodzin, w tym 916 osób. Liczba rodzin korzystających z wsparcia wykazuje tendencję zniżkową, co obrazuje tabela 1.

Tabela 1: Rodziny korzystające z pomocy OPS w Boguszowie-Gorcach w latach 2020-2022

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
672	648	625

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Boguszowie-Gorcach

W roku 2022 decydującymi powodami przyznania pomocy obok ubóstwa były: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Skalę występowania głównych powodów pomocy OPS w Boguszowie-Gorcach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2: Główne powody przyznania pomocy OPS w Boguszowie-Gorcach w roku 2022

Powody przyznania pomocy	Rok 2022
	Liczba rodzin
Ubóstwo	290
Bezrobocie	213
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	9
Bezdomność	38
Niepełnosprawność	202
Zdarzenia losowe lub sytuacja kryzysowa	1
Alkoholizm	24
Długotrwała lub ciężka choroba	127
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	39
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych OPS w Boguszowie-Gorcach

W sytuacji wystąpienia w rodzinie co najmniej dwóch problemów, mamy do czynienia z rodzinami wieloprogowymi. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej

wieloproblemowość nasila się w przypadku rodzin wielodzietnych, posiadających troje i więcej dzieci oraz niepełnych, gdzie obowiązki związane z wychowywaniem i utrzymaniem dzieci spoczywają na jednym rodzicu. Najczęściej występującym problemem rodzin z dziećmi, niezależnie od struktury, jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączona z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, długotrwała choroba, niepełnosprawność, przemoc domowa i inne. Tutaj warto wspomnieć, że pracownik socjalny czy asystent rodziny pracując z rodziną powinien szczególną uwagę skupić na zasobach danej rodziny, które często są jednym z głównych narzędzi współpracy z danym Klientem. *Każda rodzina ma bowiem swoją historię i mądrość. Zasobów rodziny można poszukać w wielu wymiarach jej funkcjonowania. Członkowie danej rodziny wiedzą znacznie więcej o sobie niż ktokolwiek inny.*³

Z analizy dokumentacji Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że niewielka liczba rodzin deklaruje potrzebę wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Powyższe nie znajduje jednak potwierdzenia w sytuacji faktycznej. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne służby zaangażowane w prace na rzecz rodzin identyfikują problemy opiekuńczo-wychowawcze wymagające wsparcia asystenta rodziny.

Tabela 3: Liczba osób objętych współpracą z asystentem rodziny

Powody przyznania pomocy	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinie
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	43	100	52	101	39	71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Boguszowie-Gorcach

Rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia finansowego, zarówno w ramach ustawy o pomocy społecznej, jak i ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie oświaty, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, czy też ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Od roku 2018 r. jednorazowe wsparcie finansowe rodzin, w których wychowują się dzieci uczące się, można również uzyskać poprzez korzystanie z programu „Dobry start”.

³ I. Krasiejko, *Metodyka działania asystenta rodziny*, Katowice 2010 r., s. 16.

Elementarną formą pomocy w zakresie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzin z dziećmi jest zapewnienie ciepłych posiłków dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych. Wszystkie dzieci objęte opieką, wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej, z rodzin, których dochód w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z gorących posiłków w ramach Programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu". Ponadto każde dziecko, które wyraża chęć zjedzenia posiłku w szkole, po uzyskaniu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguszwie-Gorcach informacji dyrektora danej szkoły, zostaje objęte wskazaną formą pomocy. W roku 2020 z dożywiania skorzystało 98 dzieci, w roku 2021 - 99 dzieci, a w roku 2022 – 104 dzieci.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koncentruje się na działaniach mających na celu tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych oraz skierowana jest do rodzin z dziećmi zagrożonymi umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu wynikają następujące dane dotyczące liczby dzieci objętych pieczą zastępczą:

- w 2020 roku 72 dzieci z Gminy Boguszków-Gorce przebywało w rodzinach zastępczych, a 21 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- w 2021 roku – 76 dzieci w rodzinach zastępczych, a 21 w placówkach,
- w 2022 roku – 66 dzieci w rodzinach zastępczych, a 28 w placówkach.

Asystenci rodzin przyczyniają się do powrotów dzieci do rodzin biologicznych poprzez pracę nad poprawą ich funkcjonowania. W roku 2020 do rodzin powróciło 9 dzieci, w roku 2021 – 13, a w roku 2022 – 10 dzieci. Asysta rodzinna pomaga wypracować w rodzinach dysfunkcyjnych zmiany, które zapobiegają umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej (tabela nr 3 ukazuje liczbę rodzin i dzieci, z którymi prowadzona była w/w praca).

W okresie objętym diagnozą instytucje publiczne pracowały w warunkach stanu epidemii i zagrożenia epidemicznego spowodowanego wirusem SARS-CoV-2. Praca socjalna i asysta rodzinna odbywały się jednakże w sposób tradycyjny, ale również z wykorzystaniem kontaktu telefonicznego z osobami potrzebującymi. Nie wystąpiły żadne zakłócenia w świadczeniu wsparcia emocjonalnego, na wszystkie sygnały o potrzebie niesienia pomocy służby pomocy rodzinom reagowały niezwłocznie.

W roku 2022, na skutek konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy, asystenci rodzin oraz pracownicy socjalni dodatkowo udzielali wsparcia rodzinom z dziećmi, które trafiły do Boguszwowa-

Gorc z terenów objętych wojną. Na terenie gminy w stosunku do rodzin ukraińskich podejmowano działania wspierające w sytuacji kryzysu, ale też związane z kreowaniem właściwych postaw obywatelskich i społecznych. Promowany był wolontariat i czynne angażowanie się w życie lokalnej społeczności. Pomagano w organizacji opieki nad dziećmi, w kontakcie z urzędami. Obecnie rodziny zamieszkujące na terenie gminy i wymagające pomocy objęte są wsparciem finansowym, socjalnym i emocjonalnym przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Z asysty rodzinnej mogą korzystać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- z wieloma problemami, w których wychowują się małoletnie dzieci;
- zagrożone wykluczeniem społecznym lub wykluczone społecznie, w których wychowują się małoletnie dzieci lub których dzieci zostały okresowo umieszczone w pieczy zastępczej;
- uprawnione na mocy ustawy „Za życiem”.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa również zadania asystenta. Punktem wyjścia jest diagnoza sytuacji rodziny, rozpoznanie jej zasobów i ograniczeń. Wnikliwe poznanie rodziny przekłada się na opracowanie planu pracy z rodziną, co stanowi podstawowy obowiązek asystenta. Zrealizowanie stawianych w planie pracy celów, w tym przede wszystkim osiągnięcie pewnego stanu funkcjonowania rodziny, który nie będzie wymagał wsparcia instytucjonalnego w przyszłości, jest zadaniem głównym.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Należą do nich:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;

8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
15. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
16. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
17. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
18. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
19. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
20. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

II Cel i zadania Programu

Głównym celem Programu jest osiągnięcie przez rodziny takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwoli na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci. Cele szczegółowe są następujące:

1. pomoc we wzmacnianiu i wzbudzeniu motywacji członków rodzin do rozwiązywania problemów i realizacji celów;
2. pomoc w rozwiązaniu podstawowych problemów socjalnych i zdrowotnych rodzin,
3. wsparcie w rozwiązywaniu dominujących problemów psychologicznych u członków rodzin;
4. tworzenie warunków do wzrostu umiejętności wychowawczych rodziców i do rozwiązywania podstawowych problemów opiekuńczo-wychowawczych;
5. tworzenie warunków do wzrostu umiejętności społecznych i aktywności społecznej rodzin;
6. motywowanie do podnoszenia poziomu wykształcenia członków rodzin;

7. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych dorosłych członków rodzin oraz ich aktywności życiowej.
8. promowanie wartości rodziny i jej integracyjnej funkcji oraz prowadzenie działań edukacyjnych na temat problemów współczesnej rodziny.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu przedstawia tabela.

Tabela 5: Zadania przewidziane do realizacji na lata 2020-2022

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka oraz wsparcie rodziny biologicznej w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej		
Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Podmiot realizujący
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom z dziećmi	- liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą - liczba świadczeń	OPS
Objęcie rodzin pomocą w postaci dożywiania	liczba dzieci korzystających z dożywiania	OPS
Objęcie rodzin profesjonalną pomocą, w tym współpraca z asystentem rodziny	liczba rodzin objętych współpracą i poradnictwem	OPS, UM
Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań	liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w świetlicach środowiskowych oraz w innych instytucjach na terenie gminy	OPS, UM, OSiR, MBP-CK, szkoły
Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych formach pieczy - wielkość środków przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej	OPS
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących sytuacji kryzysowych		
Współpraca z instytucjami i organizacjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	- liczba podjętych interwencji - liczba osób objętych wsparciem	OPS
Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, zwłaszcza pedagogicznego; kierowanie do udziału w terapii dla rodzin z trudnościami w wychowaniu dzieci	- liczba i specyfika miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób, którym udzielono pomocy	OPS, PCPR, SOW
Podnoszenie kompetencji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez współpracę z asystentem rodziny	- liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin - liczba rodzin, którym przyznano pomoc asystenta rodziny	OPS
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba	liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych monitoringiem	OPS
Praca edukacyjno - terapeutyczna z rodzicami, którym czasowo ograniczono władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej	liczba rodzin objętych wsparciem	OPS, PCPR
Udzielanie pomocy rodzinie w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	OPS, UM, ZGM

Aktywizacja społeczno-zawodowa rodziców biologicznych	• liczba rodzin, którym udzielono pomocy	OPS, PUP
Działania w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin biologicznych	• liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej	OPS, PCPR
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców biologicznych		
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	• liczba rodzin przeżywających trudności	OPS
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	• liczba osób, które podjęły terapię • liczba osób, które ukończyły terapię	OPS GKRPA
Udział Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie	• liczba założonych niebieskich kart	OPS ZI
Współpraca rodzin z asystentem rodziny	• liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny	OPS
Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach i konferencjach dotyczących pracy z rodziną	• liczba szkoleń i konferencji	OPS

W wyniku realizacji wymienionych zadań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- poprawa bezpieczeństwa rodziny i jej członków,
- poprawa jakości życia rodzin.

III Adresaci Programu

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Boguszów-Gorce, w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece nad dzieckiem i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków.

IV Realizatorzy Programu

Realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach, który jako organizator pracy z rodziną współpracuje z następującymi instytucjami:

- Urzędem Miejskim w Boguszowie-Gorcach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Boguszowie- Gorcach,
- placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- placówkami służby zdrowia,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Policją,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wałbrzychu,
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Wałbrzychu,
- kuratorami sądowymi,
- poradniami uzależnień,
- Sądem Rejonowym w Wałbrzychu,
- organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w działania na rzecz rodziny,
- innymi organizacjami i instytucjami w zależności od potrzeb.

V Monitoring Programu

W ramach kontroli realizacji zadań przewidzianych Programem prowadzony będzie monitoring, który umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,

- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz Miasta Boguszoza-Gorce przedstawi Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

VI Źródła finansowania

Finansowanie programu odbywać się będzie z następujących źródeł:

- budżet Gminy Boguszów-Gorce,
- Budżet Państwa,
- fundusze zewnętrzne.

Zgodnie z zapisami ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny.

Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Boguszów-Gorce.

Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się z problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Program realizowany będzie zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

Należy podkreślić, że wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmocnienia więzi w całej społeczności. Aby osiągnąć zamierzone cele, w realizację Programu powinny włączyć się instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji rodzin i dzieci.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) w art. 179 ust. 2 przewiduje obowiązek uchwalenia przez radę gminy gminnego programu wspierania rodziny uwzględniającego potrzeby gminy w przedmiotowym zakresie. Opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny stanowi zadanie własne gminy określone w art. 176 pkt 1 ustawy.

Dotychczasowy Program Wspierania Rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce, uchwalony uchwałą z dnia 28 listopada 2019 r. nr XVI/92/19, obowiązywał w latach 2020-2022. W związku z powyższym podjęcie uchwały ustanawiającej kolejny program jest uzasadnione.